

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

23 noiembrie 2021 *

„Recurs – Politica externă și de securitate comună – Combaterea terorismului – Măsuri restrictive îndreptate împotriva anumitor persoane și entități – Înghețarea fondurilor – Poziția comună 2001/931/PESC – Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 – Menținerea înscrierii unei organizații în lista persoanelor, a grupurilor sau a entităților implicate în acte de terorism – Expunere de motive individuale notificată organizației și care figurează într-un document distinct de actul care conține o motivare cu caracter general – Autentificare a expunerii de motive individuale – Articolul 297 alineatul (2) TFUE”

În cauza C-833/19 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 14 noiembrie 2019,

Consiliul Uniunii Europene, reprezentat de B. Driessen și S. Van Overmeire, în calitate de agenți,
recurent,

cealaltă parte din procedură fiind:

Hamas, cu sediul în Doha (Qatar), reprezentat de L. Glock, avocată,
reclamant în primă instanță,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna A. Prechal, domnii E. Regan, S. Rodin și I. Jarukaitis, președinți de cameră, domnii T. von Danwitz (raportor), M. Safjan, F. Biltgen, P. G. Xuereb și N. Piçarra și doamna L. S. Rossi, judecători,

avocat general: domnul A. Rantos,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 3 iunie 2021,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: franceza.

Hotărâre

- 1 Prin recursul formulat, Consiliul Uniunii Europene solicită anularea Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene din 4 septembrie 2019, Hamas/Consiliul (T-308/18, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2019:557), prin care acesta a anulat:
 - Decizia (PESC) 2018/475 a Consiliului din 21 martie 2018 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei (PESC) 2017/1426 (JO 2018, L 79, p. 26);
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/468 al Consiliului din 21 martie 2018 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/1420 (JO 2018, L 79, p. 7);
 - Decizia (PESC) 2018/1084 a Consiliului din 30 iulie 2018 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei (PESC) 2018/475 (JO 2018, L 194, p. 144) și
 - Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1071 al Consiliului din 30 iulie 2018 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/468 (JO 2018, L 194, p. 23),(denumite în continuare, împreună, „actele în litigiu”), în măsura în care aceste acte privesc Hamas, inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem.

Cadrul juridic

Rezoluția 1373 (2001) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite

- 2 La 28 septembrie 2001, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite a adoptat Rezoluția 1373 (2001) de stabilire a strategiilor de combatere prin toate mijloacele a terorismului și în special de combatere a finanțării acestuia. Punctul 1 litera c) din această rezoluție prevede, printre altele, că toate statele trebuie să înghețe fără întârziere fondurile și alte bunuri financiare ori resurse economice ale persoanelor care comit ori încearcă să comită acte teroriste ori care participă la comiterea de acte teroriste sau le facilitează, ale entităților aflate în proprietatea sau controlate de asemenea persoane și ale persoanelor sau entităților care acționează în numele sau sub conducerea unor astfel de persoane și entități.
- 3 Rezoluția menționată nu prevede o listă de persoane cărora trebuie să li se aplice aceste măsuri restrictive.

Dreptul Uniunii

Poziția comună 2001/931/PESC

- 4 Pentru a pune în aplicare Rezoluția 1373 (2001), Consiliul a adoptat, la 27 decembrie 2001, Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului (JO 2001, L 344, p. 93, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 179).

- 5 Articolul 1 din această poziție comună prevede la alineatele (1), (4) și (6):

„(1) Prezenta poziție comună se aplică, în conformitate cu dispozițiile articolelor care urmează, persoanelor, grupurilor și entităților implicate în acte de terorism, a căror listă este prevăzută în anexă.

[...]

(4) Lista din anexă este întocmită pe baza unor informații precise sau a unor elemente de dosar care arată că s-a luat o decizie de către o autoritate competentă față de persoanele, grupurile și entitățile vizate, fie că este vorba de inițierea unor cercetări sau a urmăririi penale pentru un act terorist ori de tentativa de a săvârși, de a participa la sau de a facilita un astfel de act, bazate pe probe sau indicii serioase și credibile, sau fie că este vorba de o condamnare pentru astfel de fapte. Persoanele, grupurile și entitățile identificate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite ca având legătură cu terorismul și cu privire la care acesta a dispus sancțiuni pot fi incluse pe listă.

În sensul prezentului alineat, prin «autoritate competentă» se înțelege o autoritate judiciară sau, în cazul în care autoritățile judiciare nu au nicio competență în domeniul reglementat de prezentul alineat, o autoritate competentă echivalentă în acest domeniu.

[...]

(6) Numele persoanelor și ale entităților incluse pe lista din anexă vor face obiectul unei revizuii la intervale regulate, cel puțin o dată pe semestru, pentru a se asigura că menținerea lor pe listă rămâne justificată.”

- 6 Denumirea „*Hamas-Izz al-Din al-Qassem* (aripa teroristă a Hamas)” figura pe „[p]rima listă de persoane, grupuri sau entități vizate la articolul 1” din Poziția comună 2001/931, anexată la aceasta din urmă.

Regulamentul (CE) nr. 2580/2001

- 7 Pentru punerea în aplicare, la nivel comunitar, a măsurilor prevăzute în Poziția comună 2001/931, Consiliul a adoptat Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 din 27 decembrie 2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului (JO 2001, L 344, p. 70, Ediție specială, 18/vol. 1, p. 169, rectificare în JO 2010, L 52, p. 58). În special, articolul 2 alineatul (3) din acest regulament prevede că Consiliul, hotărând în unanimitate, stabilește, revizuieste și modifică lista de persoane, de grupuri și de entități cărora li se aplică acest regulament, în conformitate cu dispozițiile articolului 1 alineatele (4), (5) și (6) din Poziția comună 2001/931.

- 8 În aceeași zi, Consiliul a adoptat Decizia 2001/927/CE de stabilire a listei prevăzute la articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001 (JO 2001, L 344, p. 83), în care figura, la fel ca în lista anexată la Poziția comună 2001/931, denumirea „ Hamas-Izz al-Din al-Qassem”.
- 9 Listele de persoane, grupuri și entități anexate la Poziția comună 2001/931 și la Decizia 2001/927 au fost actualizate periodic, în temeiul articolului 1 alineatul (6) din Poziția comună 2001/931 și al articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul nr. 2580/2001. Denumirea „ Hamas-Izz al-Din al-Qassem” și ulterior a „ Hamas (inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem)” (denumit în continuare „ Hamas”) a rămas înscrisă în listele anexate la actele ulterioare.

Regulamentul de procedură al Consiliului

- 10 Preambulul Deciziei 2009/937/UE a Consiliului din 1 decembrie 2009 de adoptare a regulamentului său de procedură (JO 2009, L 325, p. 35) are următorul cuprins:

„(1) Tratatul de la Lisabona aduce mai multe modificări modului de funcționare a Consiliului și a președinției acestuia, structurii Consiliului, precum și tipurilor de acte juridice ale Uniunii și desfășurării procedurii de adoptare a actelor, făcând în special distincție între actele legislative și actele fără caracter legislativ.

(2) Prin urmare, ar trebui să se modifice regulamentul de procedură adoptat la 15 septembrie 2006 printr-un regulament de procedură care să conțină modificările necesare punerii în aplicare a Tratatului de la Lisabona.”

- 11 Articolul 12 din Regulamentul de procedură al Consiliului, intitulat „Procedura scrisă obișnuită și procedura tacită”, anexat la această decizie, prevede la alineatele (1) și (3):

„(1) Actele Consiliului privind o problemă urgentă pot fi adoptate printr-un vot exprimat în scris, în cazul în care Consiliul sau [Comitetul Reprezentanților Permanenți (Coreper)] decid în unanimitate să folosească procedura menționată. În împrejurări speciale, președintele poate propune, de asemenea, utilizarea acestei proceduri; în acest caz, se poate utiliza votul exprimat în scris dacă toți membrii Consiliului sunt de acord cu această procedură.

[...]

(3) Secretariatul General constată finalizarea procedurilor scrise.”

- 12 Potrivit articolului 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului, intitulat „Semnarea actelor”:

„Textul actelor adoptate de Parlamentul European și de Consiliu conform procedurii legislative ordinare, precum și cel al actelor adoptate de Consiliu sunt semnate de președintele în exercițiu la momentul adoptării lor și de secretarul general. Secretarul general poate delega semnarea directorilor generali ai Secretariatului General.”

Actele în litigiu

Decizia 2018/475 și Regulamentul de punere în aplicare 2018/468

- 13 La 21 martie 2018, Consiliul a adoptat Decizia 2018/475 și Regulamentul de punere în aplicare 2018/468. Denumirea Hamas era menținută pe listele anexate la aceste acte.
- 14 Considerentele (2)-(6) ale Deciziei 2018/475 aveau următorul cuprins:
- „(2) La 4 august 2017, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2017/1426 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună [2001/931] (denumită în continuare «lista»).
- (3) În conformitate cu articolul 1 alineatul (6) din Poziția comună [2001/931], este necesar să se revizuiască periodic numele persoanelor, grupurilor și entităților care figurează în listă pentru a se asigura că există motive pentru menținerea acestora pe listă.
- (4) Prezenta decizie exprimă rezultatul revizuirii efectuate de Consiliu în ceea ce privește persoanele, grupurile și entitățile cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună [2001/931].
- (5) Consiliul a verificat că autorități competente, astfel cum sunt menționate la articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună [2001/931], au adoptat decizii referitoare la toate persoanele, grupurile și entitățile care figurează pe listă în sensul că au fost implicate în acte teroriste în sensul articolului 1 alineatele (2) și (3) din Poziția comună [2001/931]. De asemenea, Consiliul a ajuns la concluzia că persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună [2001/931] ar trebui să li se aplice în continuare măsurile restrictive specifice prevăzute în aceasta.
- (6) Lista ar trebui să fie actualizată în mod corespunzător, iar Decizia (PESC) 2017/1426 ar trebui să fie abrogată.”
- 15 În ceea ce privește considerentele (1)-(6) ale Regulamentului de punere în aplicare 2018/468, acestea aveau următorul cuprins:
- „(1) La 4 august 2017, Consiliul a adoptat Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1420 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul [nr. 2580/2001], în care stabilește o listă actualizată a persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică Regulamentul [nr. 2580/2001] (denumită în continuare «lista»).
- (2) Consiliul a comunicat, în măsura posibilului, tuturor persoanelor, grupurilor și entităților expuneri de motive care explică de ce au fost incluse pe listă.
- (3) Prin intermediul unui aviz publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, Consiliul a informat persoanele, grupurile și entitățile incluse pe listă cu privire la faptul că a decis menținerea lor pe listă. De asemenea, Consiliul a informat persoanele, grupurile și entitățile în cauză cu privire la posibilitatea de a solicita o expunere de motive a Consiliului pentru includerea lor pe listă, în cazul în care nu le fusese deja comunicată o astfel de expunere de motive.

- (4) Consiliul a revizuit lista, în conformitate cu articolul 2 alineatul (3) din Regulamentul [nr. 2580/2001]. La efectuarea revizuirii respective, Consiliul a ținut seama de observațiile transmise de cei vizați, precum și de informațiile actualizate primite din partea autorităților naționale competente privind statutul la nivel național al persoanelor și entităților incluse pe listă.
 - (5) Consiliul a verificat că autorități competente, astfel cum sunt menționate la articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună [2001/931], au adoptat decizii referitoare la toate persoanele, grupurile și entitățile potrivit cărora acestea au fost implicate în acte de terorism în sensul articolului 1 alineatele (2) și (3) din Poziția comună [2001/931]. De asemenea, Consiliul a ajuns la concluzia că persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună [2001/931] ar trebui să li se aplice în continuare măsurile restrictive specifice prevăzute în Regulamentul [nr. 2580/2001].
 - (6) Lista ar trebui să fie actualizată în mod corespunzător, iar Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2017/1420 ar trebui să fie abrogat.”
- 16 Decizia 2018/475, Regulamentul de punere în aplicare 2018/468, precum și expunerea de motive referitoare la aceste acte au fost adoptate de Consiliu în cadrul unei proceduri scrise în sensul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al acestei instituții.
- 17 Prin scrisoarea din 22 martie 2018, Consiliul a comunicat avocatului Hamas expunerea de motive care justifică menținerea Hamas pe listele anexate la Decizia 2018/475 și la Regulamentul de punere în aplicare 2018/468.
- 18 Din această expunere de motive rezultă că, pentru a menține Hamas pe aceste liste, Consiliul s-a întemeiat, pe de o parte, pe o decizie a Secretary of State for the Home Department (ministrul de interne al Regatului Unit) din 29 martie 2001 (denumită în continuare „decizia ministrului de interne al Regatului Unit din 2001”) și, pe de altă parte, pe trei decizii adoptate de autoritățile Statelor Unite ale Americii la 23 ianuarie 1995, la 8 octombrie 1997 și la 31 octombrie 2001 (denumite în continuare „deciziile autorităților Statelor Unite”). În partea principală a expunerii de motive, Consiliul a indicat, după ce a examinat separat informațiile care figurează în aceste decizii naționale, că fiecare dintre ele furniza motive suficiente pentru a justifica înscrierea Hamas în listele menționate. În această privință, Consiliul a precizat că aceleași decizii naționale reprezentau decizii ale unor autorități competente în sensul articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931 și că acestea erau în continuare în vigoare. El a subliniat apoi că motivele care au justificat înscrierea Hamas în aceleași liste rămâneau valabile și că, prin urmare, denumirea sa trebuia menținută pe acestea.
- 19 Expunerea de motive cuprinde, pe de altă parte, o anexă A privind decizia ministrului de interne al Regatului Unit din 2001 și o anexă B privind deciziile autorităților Statelor Unite. Fiecare dintre aceste anexe conține o descriere a legislațiilor naționale în temeiul cărora au fost adoptate deciziile autorităților naționale, o prezentare a definițiilor noțiunilor de „terorism” care figurau în aceste legislații, o descriere a procedurilor de reexaminare a deciziilor menționate, o descriere a faptelor pe care s-au întemeiat autoritățile respective și constatarea că aceste fapte constituiau acte de terorism în sensul articolului 1 alineatul (3) din Poziția comună 2001/931.

Decizia 2018/1084 și Regulamentul de punere în aplicare 2018/1071

- 20 La 30 iulie 2018, Consiliul a adoptat Decizia 2018/1084 și Regulamentul de punere în aplicare 2018/1071. Hamas era menținut pe listele anexate la aceste acte.
- 21 Motivarea cuprinsă în considerentele (2)-(6) ale Deciziei 2018/1084 și în considerentele (1)-(6) ale Regulamentului de punere în aplicare 2018/1071 corespunde în esență celei cuprinse în considerentele (2)-(6) ale Deciziei 2018/475 și, respectiv, în considerentele (1)-(6) ale Regulamentului de punere în aplicare 2018/468, reproduse la punctele 14 și 15 din prezenta hotărâre. De asemenea, Decizia 2018/1084 și Regulamentul de punere în aplicare 2018/1071, precum și expunerea de motive referitoare la aceste acte au fost adoptate de Consiliu în cadrul unei proceduri scrise în sensul articolului 12 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al acestei instituții.
- 22 Prin scrisoarea din 31 iulie 2018, Consiliul a comunicat avocatului Hamas expunerea de motive care justifică menținerea acestei organizații pe listele anexate la Decizia 2018/1084 și la Regulamentul de punere în aplicare 2018/1071. Această expunere de motive era în esență identică cu cea comunicată Hamas pentru a justifica menținerea sa pe listele anexate la Decizia 2018/475 și la Regulamentul de punere în aplicare 2018/468, menționată la punctele 17-19 din prezenta hotărâre.

Acțiunea în fața Tribunalului și hotărârea atacată

- 23 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 17 mai 2018, Hamas a formulat o acțiune având ca obiect anularea Deciziei 2018/475 și a Regulamentului de punere în aplicare 2018/468. Întrucât aceste acte au fost abrogate și înlocuite prin Decizia 2018/1084 și, respectiv, prin Regulamentul de punere în aplicare 2018/1071, Hamas și-a adaptat concluziile inițiale astfel încât acțiunea sa să vizeze și anularea acestor din urmă acte în măsura în care îl privesc.
- 24 În susținerea concluziilor prin care se urmărește anularea actelor în litigiu, Hamas a invocat șapte motive, întemeiate, primul, pe încălcarea articolului 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931, al doilea, pe erori cu privire la materialitatea faptelor, al treilea, pe o eroare de apreciere în ceea ce privește caracterul terorist al acestei organizații, al patrulea, pe încălcarea principiului neamestecului, al cincilea, pe o insuficientă luare în considerare a evoluției situației ca urmare a scurgerii timpului, al șaselea, pe încălcarea obligației de motivare și, al șaptelea, pe încălcarea principiului respectării dreptului la apărare și a dreptului la protecție jurisdicțională efectivă. Într-un răspuns la o întrebare adresată de Tribunal în cadrul unei măsuri de organizare a procedurii, Hamas a invocat un al optulea motiv, întemeiat pe lipsa autentificării expunerilor de motive.
- 25 Mai întâi, la punctele 42-261 din hotărârea atacată, Tribunalul a examinat primele șapte motive. La punctul 76 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, în speță, motivarea referitoare la deciziile autorităților Statelor Unite era insuficientă, astfel încât acestea din urmă nu puteau servi drept temei pentru actele în litigiu. Tribunalul a dedus de aici, la punctul 77 din această hotărâre, că trebuia să continue examinarea acțiunii prin limitarea acestei examinări la actele în litigiu în măsura în care se întemeiază pe decizia ministrului de interne al Regatului Unit din 2001. În urma examinării menționate, Tribunalul a respins aceste prime șapte motive ca nefondate.

- 26 În continuare, Tribunalul a examinat al optulea motiv, pe care l-a considerat, la punctul 269 din hotărârea atacată, ca fiind de ordine publică. După ce s-a referit, la punctele 270 și 271 din hotărârea atacată, la articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE și la articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului, Tribunalul a apreciat, la punctele 272-277 din această hotărâre, că normele cu privire la actele Comisiei enunțate în Hotărârea din 15 iunie 1994, Comisia/BASF și alții, C-137/92 P, EU:C:1994:247 (denumită în continuare „Hotărârea Comisia/BASF”), potrivit căreia autentificarea actelor unei instituții prin intermediul semnăturii lor are drept scop să asigure securitatea juridică și constituie o normă fundamentală de procedură, trebuiau transpuse la actele Consiliului. Tribunalul a mai arătat, la punctele 278-280 din hotărârea atacată, că, pe de o parte, expunerile de motive referitoare la actele în litigiu transmise Hamas nu conțineau nicio semnătură și că, pe de altă parte, aceste acte, semnate de președintele și de secretarul general al Consiliului, nu conțineau expunerile de motive care justifică adoptarea lor.
- 27 Or, la punctele 281 și 282 din hotărârea atacată, Tribunalul a considerat că, în conformitate cu articolul 296 TFUE și având în vedere concluziile desprinse din Hotărârea Comisia/BASF, actele adoptate de Consiliu trebuie motivate și că dispozitivul și motivarea constituie un tot indivizibil, astfel încât actul și expunerea de motive trebuie să fie autentificate atunci când, precum în speță, ele figurează în documente distincte, fără ca prezența unei semnături pe unul dintre ele să poată da naștere prezumției că cel de al doilea a fost de asemenea autentificat.
- 28 În sfârșit, Tribunalul a înlăturat argumentele invocate de Consiliu precizând, la punctele 297 și 299 din hotărârea atacată, că norma fundamentală de procedură constituită de această semnătură nu poate fi înlocuită cu descrierea procedurii urmate în cadrul Consiliului pentru a adopta actele în cauză și că încălcarea unei norme fundamentale de procedură este constituită doar de lipsa autentificării unui act.
- 29 În consecință, la punctul 305 din hotărârea atacată, Tribunalul a admis cel de al optulea motiv și a anulat actele în litigiu în măsura în care privesc Hamas. Pe de altă parte, această instanță a statuat că Consiliul urma să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Hamas.

Concluziile părților

- 30 Consiliul solicită Curții:
- anularea hotărârii atacate;
 - pronunțarea cu titlu definitiv asupra aspectelor care fac obiectul recursului și
 - obligarea Hamas la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Consiliu în primă instanță și în cadrul recursului.
- 31 Hamas solicită Curții:
- respingerea recursului și
 - obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată efectuate de Hamas în primă instanță și în cadrul recursului.

Cu privire la recurs

- 32 Consiliul invocă două motive în susținerea recursului său. Prin intermediul primului motiv, acesta susține că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept în aprecierea celui de al optulea motiv al acțiunii, întemeiat pe lipsa autentificării expunerilor de motive ale actelor în litigiu. Prin intermediul celui de al doilea motiv, Consiliul reproșează Tribunalului că a apreciat în mod eronat că deciziile autorităților Statelor Unite nu constituiau un temei suficient pentru a înscrie Hamas în listele anexate la actele în litigiu (denumite în continuare „listele în litigiu”).

Cu privire la al doilea motiv

Argumentația părților

- 33 Prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, care trebuie analizat în primul rând, Consiliul arată că raționamentul Tribunalului prin care acesta din urmă a constatat, la punctele 65-76 din hotărârea atacată, că deciziile autorităților Statelor Unite nu puteau servi drept temei pentru actele în litigiu este eronat.
- 34 Consiliul arată în acest sens că aceste decizii au fost publicate și că expunerile de motive ale actelor în litigiu explică în mod suficient procedurile prin care au fost adoptate, procedurile de reexaminare, precum și căile de atac jurisdicționale de care dispune Hamas în temeiul dreptului american. Jurisprudența Curții nu ar impune ca decizia națională care servește drept temei pentru o înscriere în lista respectivă să fi fost adoptată într-o formă juridică specifică sau să fi fost publicată sau notificată. În sfârșit, un anumit număr dintre incidentele pe care s-au întemeiat aceste autorități ar fi menționate în expunerile de motive ale actelor în litigiu.
- 35 Hamas consideră că al doilea motiv este inadmisibil, susținând, în special pe baza Ordonanței din 8 aprilie 2008, Saint-Gobain Glass Deutschland/Comisia (C-503/07 P, EU:C:2008:207, punctul 48), că existența unui interes de a exercita acțiunea presupune ca recursul, prin rezultatul său, să poată aduce un beneficiu părții care l-a introdus. În speță, Tribunalul a apreciat, desigur, că Consiliul nu a motivat suficient recurgerea la deciziile autorităților Statelor Unite drept temei al actelor în litigiu. Cu toate acestea, Tribunalul și-a continuat examinarea în măsura în care aceste acte se întemeiau pe decizia ministrului de interne al Regatului Unit din 2001 și a statuat că Consiliul nu a încălcat dispozițiile Poziției comune 2001/931, astfel încât instituția menționată nu ar putea obține niciun beneficiu din această contestare a hotărârii atacate. În plus, acest motiv ar fi nefondat.

Aprecieria Curții

- 36 Potrivit articolului 169 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții, pe calea recursului se poate cere anularea, în tot sau în parte, a deciziei Tribunalului, astfel cum figurează în dispozitivul acestei decizii.
- 37 Această dispoziție pune în aplicare principiul fundamental în materie de recurs potrivit căruia acesta trebuie să fie îndreptat împotriva dispozitivului deciziei Tribunalului și nu poate să se limiteze să vizeze modificarea anumitor motive din această decizie (a se vedea în acest sens Hotărârea din 14 noiembrie 2017, British Airways/Comisia, C-122/16 P, EU:C:2017:861, punctul 51 și jurisprudența citată).

- 38 Or, în speță, trebuie să se constate, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 81 din concluzii, că, prin intermediul celui de al doilea motiv de recurs, Consiliul, dat fiind că a avut câștig de cauză pentru primele șapte motive invocate de Hamas în fața Tribunalului, nu intenționează să obțină anularea, fie și parțială, a dispozitivului hotărârii atacate, ci numai modificarea unora dintre motivele sale referitoare la aceste prime șapte motive.
- 39 Astfel, după cum reiese din cuprinsul punctului 77 din hotărârea atacată, care nu a fost criticat de Consiliu în cadrul recursului său, articolul 1 alineatul (4) din Poziția comună 2001/931, potrivit căruia o decizie trebuie să fi fost luată de o autoritate competentă față de persoanele, grupurile și entitățile vizate, nu impune ca actele Consiliului să se întemeieze pe o multitudine de decizii ale unor autorități competente. Prin urmare, întrucât a apreciat că actele în litigiu puteau, în ceea ce privește înscrierea Hamas în listele în litigiu, să se refere numai la decizia ministrului de interne al Regatului Unit din 2001, Tribunalul a continuat examinarea acțiunii, limitând această examinare la actele în litigiu în măsura în care acestea erau întemeiate pe decizia menționată și, admitând argumentele Consiliului, a respins primele șapte motive ale acestuia.
- 40 Rezultă că al doilea motiv de recurs trebuie respins ca inadmisibil.

Cu privire la primul motiv

Argumentația părților

- 41 Prin intermediul primului motiv de recurs, Consiliul arată că actele în litigiu au fost autentificate în mod corespunzător și că analiza Tribunalului efectuată la punctele 270-305 din hotărârea atacată cuprinde mai multe erori de drept.
- 42 În această privință, Consiliul arată, mai întâi, că nici articolul 297 TFUE, nici articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului nu indică faptul că documentul care conține expunerea de motive a unui act trebuie să fie semnat. În continuare, Consiliul arată că practica sa, în cadrul punerii în aplicare a Poziției comune 2001/931, este de a separa actele vizate de expunerile de motive aferente acestora, conform jurisprudenței Tribunalului rezultate din Hotărârea din 12 decembrie 2006, *Organisation des Modjahedines du peuple d'Iran/Consiliul* (T-228/02, EU:T:2006:384, punctul 147).
- 43 De asemenea, Consiliul consideră că Tribunalul a transpus în mod greșit jurisprudența rezultată din Hotărârea *Comisia/BASF* în prezenta cauză. Astfel, în timp ce, în cauza în care s-a pronunțat această hotărâre, au fost constatate diverse modificări în expunerea de motive a deciziei în cauză în raport cu textul supus Colegiului comisarilor și dezbătut și adoptat de acesta, ar fi cert că, în prezenta cauză, actele în litigiu, inclusiv expunerea lor de motive, au fost adoptate de Consiliu în același moment și potrivit aceleiași proceduri decizionale, această expunere de motive fiind indisociabilă de aceste acte, și corespund voinței sale. Pe de altă parte, contrar situației aflate la originea Hotărârii *Comisia/BASF*, textul expunerii de motive care a fost notificat Hamas ar fi identic cu expunerea de motive adoptată de Consiliu.
- 44 În plus, sistemele de prelucrare a documentelor utilizate, care conțin o semnătură, o ștampilă și indicarea electronică a datei și a orei, ar fi făcut imposibilă modificarea acestora după adoptarea lor, iar semnătura aplicată de președintele Consiliului și de secretarul său general în partea de jos a actelor în litigiu ar avea ca efect autentificarea acestor expuneri de motive. În temeiul acestor sisteme, actele în litigiu, inclusiv expunerile de motive notificate Hamas, ar fi stabile și

nealterabile, în special în ceea ce privește autorul lor și conținutul lor în toate limbile în cauză, Hamas nesustînând de altfel nicidecum că textul expunerilor de motive care îi fuseseră adresate ar fi diferit de cel adoptat de Consiliu. Consiliul adaugă în această privință că scrisorile de notificare adresate Hamas, care însoțesc aceste expuneri de motive, au fost ștampilate de Secretariatul General al acestei instituții.

- 45 Hamas apreciază că primul motiv trebuie respins ca inadmisibil și, în orice caz, ca nefondat.
- 46 În această privință, Hamas susține că argumentația Consiliului potrivit căreia jurisprudența rezultată din Hotărârea Comisia/BASF nu poate fi transpusă în speță, ca urmare a practicii sale de punere în aplicare a Poziției comune 2001/931, a diferențelor existente față de cauza în care s-a pronunțat această hotărâre și a utilizării sistemelor integrate de gestiune a documentelor este inadmisibilă. Astfel, Consiliul nu ar identifica în mod precis elementele criticate din hotărârea atacată și nu ar expune în ce mod argumentația sa contrazice motivarea acestei hotărâri.
- 47 Pe fond, Hamas arată că Tribunalul a considerat în mod întemeiat că, întrucât motivarea unui act nu poate fi disociată de dispozitivul său, autentificarea trebuie să privească nu numai dispozitivul, ci și motivarea acestuia. Consiliul nu numai că nu ar respecta jurisprudența rezultată din Hotărârea Comisia/BASF, ci s-ar contrazice în măsura în care ar admite el însuși acest caracter indisociabil. Hamas adaugă că, întrucât articolul 297 TFUE și articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului nu prevăd o derogare de la normele de autentificare, revine Consiliului sarcina de a institui proceduri care să permită respectarea acestor norme în cadrul Poziției comune 2001/931.
- 48 În plus, Tribunalul ar fi amintit în mod întemeiat, pe de o parte, că semnătura prevăzută de dispozițiile menționate urmărește în special să permită terților să se asigure că actele care le-au fost notificate au fost adoptate de instituția în cauză și, pe de altă parte, că încălcarea unei norme fundamentale de procedură este constituită doar de lipsa autentificării unui act. Din punctul de vedere al terților, desfășurarea procedurii în cadrul Consiliului ar fi lipsită de importanță, unicul element important fiind ca actul care îi privește să fie autentificat, atât în motivare, cât și în dispozitivul său. Or, în speță, expunerile de motive referitoare la actele în litigiu care au fost comunicate Hamas nu ar conține nicio semnătură și nici măcar o dată care ar permite identificarea lor ca acte care emană de la Consiliu și stabilirea momentului la care au fost adoptate. Pe de altă parte, Consiliul nu ar fi susținut că îi era imposibil să efectueze autentificarea expunerilor de motive în cauză. Argumentele sale referitoare la desfășurarea acestei proceduri ar fi, așadar, inoperante și nefondate, cum ar fi inoperant faptul că expunerile de motive comunicate Hamas sunt conforme cu cele adoptate de Consiliu.
- 49 Hamas susține de asemenea că semnătura, ștampila și indicarea electronică a datei și a orei nu sunt prevăzute nici la articolul 297 TFUE, nici la articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului și că, având în vedere că acesta din urmă comunică expunerile de motive prin poștă, în plus față de expedierea electronică, el nu poate invoca o semnătură electronică. În sfârșit, Hamas arată că nu are nicio certitudine că expunerile de motive care i-au fost comunicate erau autentice.

Aprecierea Curții

- 50 Cu titlu introductiv, din articolul 256 alineatul (1) al doilea paragraf TFUE, din articolul 58 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 168 alineatul (1) litera (d) și din articolul 169 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții rezultă că un

recurs trebuie să indice în mod precis aspectele criticate din hotărârea a cărei anulare se solicită, precum și argumentele de drept care susțin în mod specific această cerere, sub sancțiunea inadmisibilității recursului sau a motivului în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 10 septembrie 2020, Hamas/Consiliul, C-122/19 P, nepublicată, EU:C:2020:690, punctul 26 și jurisprudența citată).

- 51 În speță, contrar celor susținute de Hamas, recursul indică în mod precis aspectele criticate din hotărârea atacată în cadrul primului motiv și expune motivele pentru care aceste aspecte ar fi, potrivit Consiliului, afectate de o eroare de drept, permițând Curții să își exercite controlul de legalitate.
- 52 În plus, în măsura în care Hamas reproșează Consiliului că se limitează să repete argumentele pe care le-a prezentat în fața Tribunalului și să solicite astfel o simplă reexaminare a acestor argumente, este necesar să se arate că, prin intermediul primului motiv de recurs, Consiliul contestă interpretarea și aplicarea dreptului Uniunii efectuată de Tribunal, care l-a determinat să constate, în pofida argumentației Consiliului invocate în fața sa, încălcarea unei norme fundamentale de procedură la adoptarea actelor în litigiu.
- 53 Or, dacă un recurent contestă interpretarea sau aplicarea dreptului Uniunii de către Tribunal, aspectele de drept analizate în primă instanță pot fi rediscutate în cadrul unui recurs. Într-adevăr, dacă un recurent nu ar putea să se bazeze astfel în recurs pe motive și pe argumente utilizate deja în fața Tribunalului, procedura de recurs ar fi lipsită de o parte din sensul său (Hotărârea din 31 ianuarie 2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines și alții/Consiliul, C-225/17 P, EU:C:2019:82, punctul 34, precum și jurisprudența citată).
- 54 Rezultă că primul motiv de recurs este admisibil.
- 55 În ceea ce privește temeinicia acestui motiv, este necesar să se arate, în primul rând, că principiul securității juridice impune ca orice act al administrației care produce efecte juridice să fie cert în special în ceea ce privește autorul și conținutul său. Controlul respectării formalității autentificării și, astfel, al caracterului cert al actului reprezintă o condiție prealabilă oricărui alt control precum cel al competenței autorului actului, al respectării principiului colegialității sau al respectării obligației de motivare a actelor (Hotărârea din 6 aprilie 2000, Comisia/ICI, C-286/95 P, EU:C:2000:188, punctele 45 și 46).
- 56 Întrucât autentificarea constituie o normă fundamentală de procedură, încălcarea acesteia poate determina anularea actului în cauză și poate fi invocată din oficiu de instanță (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Landesbank Baden-Württemberg și CRU, C-584/20 P și C-621/20 P, EU:C:2021:601, punctul 152 și jurisprudența citată).
- 57 În plus, din jurisprudența Curții reiese că semnarea olografă a unui act, în special de către președintele instituției care l-a adoptat, constituie un mijloc de autentificare a acestuia, având drept scop asigurarea securității juridice prin fixarea, în limbile autentice, a textului adoptat de această instituție. O asemenea autentificare permite astfel să se verifice, în cazul unei contestații, corespondența perfectă a textelor notificate sau publicate cu acesta din urmă și, prin aceasta, cu voința autorului lor (a se vedea în acest sens Hotărârea Comisia/BASF, punctele 74 și 75).
- 58 Curtea a statuat însă, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Landesbank Baden-Württemberg și CRU (C-584/20 P și C-621/20 P, EU:C:2021:601, punctele 66 și 163), că autentificarea actelor unui organism al Uniunii putea depinde de aplicarea

unor proceduri interne specifice instituite în acest scop de organismul menționat și că, în această cauză, semnătura olografă aplicată de președinta Comitetului unic de rezoluție (SRB) pe o foaie de parcurs care face trimitere în special la o anexă la decizia acestui organism în discuție în cauza respectivă era suficientă, în raport cu ansamblul elementelor aduse la cunoștința Curții, pentru a garanta autentificarea anexei respective.

- 59 În ceea ce privește, în al doilea rând, Hotărârea Comisia/BASF, Curtea a amintit, desigur, la punctul 67 din această hotărâre, că dispozitivul și motivarea unei decizii constituie un tot indivizibil și a constatat, la punctul 77 din hotărârea respectivă, că decizia în cauză, referitoare la o procedură de aplicare a articolului 85 din Tratatul CEE, nu făcuse obiectul autentificării în condițiile prevăzute la articolul 12 primul paragraf din Regulamentul de procedură al Comisiei, în vigoare la acel moment, potrivit căruia „[a]ctele adoptate de Comisie [...] sunt certificate, în limba sau în limbile în care sunt autentice, prin semnăturile președintelui și secretarului executiv”, ca urmare a lipsei corespondenței între, pe de o parte, textul adoptat de Colegiul comisarilor și, pe de altă parte, textul aceleiași decizii astfel cum a fost publicată și notificată destinatarilor săi, precum și a existenței unor diferențe între versiunile lingvistice ale textului adoptat de acest colegiu.
- 60 Cu toate acestea, pe de o parte, este cert că, astfel cum a constatat Tribunalul în esență la punctul 279 din hotărârea atacată, actele în litigiu, spre deosebire de decizia în discuție în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Comisia/BASF, poartă semnătura președintelui instituției care le-a adoptat, și anume Consiliul, și a secretarului său general. Or, actele menționate, așa cum au fost publicate, conțin o motivare generală care justifică adoptarea lor, potrivit căreia, după cum reiese din cuprinsul punctelor 14, 15 și 21 din prezenta hotărâre, Consiliul, după reexaminare, a concluzionat că persoanele, grupurile și entitățile care figurează pe listele în litigiu trebuiau să facă în continuare obiectul unor măsuri restrictive.
- 61 Pe de altă parte, în Hotărârea Comisia/BASF, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 73 din concluzii, problema ridicată nu era aceea dacă întreaga motivare a unui act trebuie autentificată prin intermediul unei semnături olografe atunci când o parte a acestei motivări figurează într-un document distinct, la care se raportează actul menționat, ci aceea a lipsei corespondenței între, pe de o parte, textul unei decizii adoptate de Colegiul comisarilor și, pe de altă parte, textul aceleiași decizii, așa cum a fost publicată și notificată anumitor destinatari, precum și a existenței unor diferențe între versiunile lingvistice ale textului adoptat de acest colegiu.
- 62 Având în vedere aceste elemente diverse, considerațiile Curții din Hotărârea Comisia/BASF nu pot fi transpuse în prezenta cauză. În consecință, Tribunalul a respins în mod greșit argumentul întemeiat pe diferența de context factual față de această hotărâre invocat de Consiliu, menționat la punctul 298 din hotărârea atacată.
- 63 Astfel, trebuie să se stabilească, în al treilea rând, dacă articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE și articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului impun, în ceea ce privește acte precum actele în litigiu, semnarea nu numai a actului însuși însoțit de o motivare generală, care a făcut obiectul unei publicări, ci și a expunerii de motive care precizează motivele individuale ale măsurii de înghețare a fondurilor adoptate în privința persoanei sau a entității vizate, care a fost notificată acesteia din urmă într-un document distinct.

- 64 Potrivit articolului 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE, actele fără caracter legislativ, adoptate sub formă de regulamente, directive și decizii, în cazul în care acestea din urmă nu indică destinatarii, se semnează de președintele instituției care le-a adoptat. În ceea ce privește articolul 297 alineatul (2) al doilea paragraf TFUE, acesta prevede, printre altele, că regulamentele și deciziile, în cazul în care acestea din urmă nu indică destinatarii, se publică în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În sfârșit, conform articolului 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE, deciziile care se adresează unui destinatar sunt supuse, la rândul lor, numai unei obligații de notificare.
- 65 În ceea ce privește situația specială a actelor Consiliului prin care se impun măsuri restrictive precum actele în litigiu, Curtea a statuat deja că astfel de acte au o natură specială, întrucât se aseamănă în același timp atât cu actele cu aplicabilitate generală, în măsura în care interzic unei categorii de destinatari, determinați în mod general și abstract, printre altele, să pună fonduri și resurse economice la dispoziția persoanelor și a entităților ale căror nume figurează pe listele prevăzute în anexele la acestea, cât și cu o serie de decizii individuale cu privire la persoanele și la entitățile respective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 3 septembrie 2008, Kadi și Al Barakaat International Foundation/Consiliul și Comisia, C-402/05 P și C-415/05 P, EU:C:2008:461, punctele 241-244, precum și Hotărârea din 23 aprilie 2013, Gbagbo și alții/Consiliul, C-478/11 P-C-482/11 P, EU:C:2013:258, punctul 56).
- 66 Astfel, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 55 din concluzii, din norma enunțată la articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE rezultă că acte precum actele în litigiu, care constituie acte fără caracter legislativ adoptate fie sub forma unor regulamente, fie sub forma unor decizii care nu indică destinatarii, trebuie să fie semnate de președintele Consiliului, în măsura în care se aseamănă cu actele cu aplicabilitate generală, în sensul jurisprudenței amintite la punctul precedent.
- 67 În speță, astfel cum s-a arătat deja la punctul 60 din prezenta hotărâre, actele în litigiu, așa cum au fost publicate în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*, au fost semnate de președintele Consiliului, precum și, așa cum impune articolul 15 din Regulamentul de procedură al acestei instituții, de secretarul său general.
- 68 În schimb, în măsura în care actele în litigiu se aseamănă cu o serie de decizii individuale, ele nu sunt supuse obligației de semnare de către președintele Consiliului, care decurge din articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE, ci numai obligației de notificare ce decurge din articolul 297 alineatul (2) al treilea paragraf TFUE, care vizează, după cum s-a amintit la punctul 64 din prezenta hotărâre, deciziile care se adresează unui destinatar și au, astfel, un caracter individual.
- 69 Or, așa cum a arătat domnul avocat general la punctul 56 din concluzii, expunerile de motive care însoțesc înscrierea unei persoane, a unui grup sau a unei entități în listele de persoane, grupuri și entități vizate de măsuri restrictive privesc motivele individuale care justifică o astfel de înscriere. Prin urmare, aceste expuneri de motive precum cele care însoțesc actele în litigiu și notificate Hamas nu țin de natura generală a acestor acte, ci de aspectul lor, care le aseamănă cu o serie de decizii individuale.
- 70 Din analiza care precedă rezultă că, în ceea ce privește actele prin care se instituie sau se mențin măsuri restrictive precum actele în litigiu, contrar considerațiilor expuse de Tribunal la punctul 288 din hotărârea atacată, articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE nu îl obligă pe președintele Consiliului să semneze, în plus față de actul care cuprinde o motivare cu caracter

general a acestor măsuri restrictive, expunerea de motive individuale care justifică înscrierea unei persoane, a unui grup sau a unei entități în listele de persoane, grupuri și entități vizate de acestea. Este suficient ca această expunere de motive să fie autenticată în mod corespunzător prin alte mijloace.

- 71 Situația este aceeași în ceea ce privește articolul 15 din Regulamentul de procedură al Consiliului.
- 72 În această privință, limitându-se să precizeze că „textul” actelor adoptate de Consiliu trebuie să fie semnat de președintele și de secretarul general al acestei instituții, articolul menționat nu precizează ce cuprinde acest termen.
- 73 Or, din preambulul Deciziei 2009/937 rezultă în esență că Regulamentul de procedură al Consiliului a fost adoptat pentru a se ține seama de adaptările aduse de Tratatul de la Lisabona dispozițiilor de drept primar al Uniunii referitoare la modul de funcționare a Consiliului și a președinției acestuia, precum și la desfășurarea procedurii de adoptare a actelor de către acestea. Rezultă că articolul 15 din regulamentul menționat, care privește în special semnarea actelor Consiliului, trebuie interpretat în lumina dispozițiilor relevante ale tratatelor privind acest mod de funcționare și această procedură, printre care figurează articolul 297 TFUE. În consecință, articolul 15 menționat nu poate fi interpretat în sensul că impune președintelui și secretarului general al acestei instituții o cerință privind semnătura mai strictă decât cea care decurge din articolul 297 alineatul (2) primul paragraf TFUE.
- 74 Trebuie adăugat că, contrar celor statuate de Tribunal la punctele 281-283 din hotărârea atacată, o asemenea obligație formală de semnare a expunerii de motive individuale nu poate fi dedusă nici din obligația de motivare prevăzută la articolul 296 TFUE. Astfel, această dispoziție impune ca motivarea să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanei interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurilor luate, iar instanței competente să își exercite controlul, această motivare trebuind să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat (Hotărârea din 31 ianuarie 2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines și alții/Consiliul, C-225/17 P, EU:C:2019:82, punctele 68 și 69, precum și jurisprudența citată). După cum rezultă din jurisprudența amintită la punctul 55 din prezenta hotărâre, aceste cerințe nu pot fi confundate cu cele referitoare la autentificarea unui act al Uniunii, controlul respectării acestei din urmă formalități fiind o condiție prealabilă oricărui alt control al acestui act.
- 75 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat, la punctele 283 și 305 din hotărârea atacată, că, întrucât expunerile de motive referitoare la menținerea Hamas pe listele anexate la actele în litigiu nu au fost semnate de președintele și de secretarul general al Consiliului, se impunea admiterea celui de al optulea motiv invocat în fața sa și anularea actelor în litigiu, în măsura în care priveau această organizație.
- 76 Rezultă că primul motiv de recurs este fondat și că hotărârea atacată trebuie anulată în măsura în care admite al optulea motiv invocat în primă instanță, anulează în consecință actele în litigiu și statuează asupra cheltuielilor de judecată.

Cu privire la acțiunea în fața Tribunalului

- 77 În conformitate cu articolul 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care anulează decizia Tribunalului, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.
- 78 În speță, acțiunea având ca obiect anularea actelor în litigiu, introdusă de Hamas în primă instanță, este în stare de judecată și, prin urmare, se impune să fie soluționată în mod definitiv, în limitele litigiului cu care Curtea este sesizată (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 108).
- 79 În cadrul acestei acțiuni, Hamas a invocat opt motive, astfel cum sunt menționate la punctul 24 din prezenta hotărâre.
- 80 În ceea ce privește primele șapte motive, Tribunalul le-a respins și, după cum reiese din cuprinsul punctelor 36-40 din prezenta hotărâre, al doilea motiv al prezentului recurs, prin care se urmărește modificarea unor aspecte din motivarea hotărârii atacate care privesc motivele menționate, este inadmisibil.
- 81 În plus, este cert că Hamas nu a contestat, în cadrul unui recurs incident, temeinicia acestei părți din hotărârea atacată, astfel încât anularea acestei hotărâri, pronunțată de Curte, nu o repune în discuție pe aceasta din urmă în măsura în care Tribunalul a respins aceste motive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 109).
- 82 Astfel, trebuie amintit că Hamas ar fi putut introduce un recurs incident prin care să pună în discuție respingerea, de către Tribunal, a acestor șapte prime motive invocate în primă instanță, întrucât articolul 178 alineatul (1) din Regulamentul de procedură prevede că, prin concluziile recursului incident, se poate cere anularea, în tot sau în parte, a deciziei Tribunalului fără a limita conținutul acestor concluzii la decizia Tribunalului așa cum figurează în dispozitivul acestei decizii, spre deosebire de articolul 169 alineatul (1) din acest regulament, referitor la concluziile recursului. În lipsa unui asemenea recurs incident, hotărârea atacată a dobândit, așadar, autoritate de lucru judecat în măsura în care Tribunalul a respins primele șapte motive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 martie 2021, Comisia/Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, punctul 110).
- 83 În ceea ce privește al optulea motiv, întemeiat pe lipsa autentificării expunerilor de motive ale actelor în litigiu, este necesar să se arate că Consiliul a prezentat copiile diferitor documente transmise împreună pe cale electronică delegațiilor statelor membre chemate să voteze, precum și capturile de ecran care cuprindeau semnătura și ștampila electronice ale Secretariatului General al Consiliului, pe lângă o indicare a datei și a orei de confirmare a datei și a orei acestei semnături, care demonstau că expunerile de motive menționate fuseseră adoptate, în cadrul procedurii scrise prevăzute la articolul 12 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Consiliului, în mod simultan cu actele în litigiu semnate de președintele și de secretarul general al Consiliului, de care erau legate, astfel cum a arătat domnul avocat general la punctul 63 din concluziile sale, în mod indisociabil.

- 84 În plus, Hamas nu invocă niciun indiciu și niciun element precis de natură să pună în discuție corespondența perfectă dintre textul expunerilor de motive care i-au fost notificate și cel adoptat de Consiliu. În aceste condiții și având în vedere și considerațiile care figurează la punctele 63-74 din prezenta hotărâre, este necesar să se considere că autenticitatea acestor expuneri de motive nu a fost contestată în mod valabil și, prin urmare, să se respingă al optulea motiv ca nefondat.
- 85 Rezultă că trebuie respinsă în totalitate acțiunea formulată de Hamas.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 86 În conformitate cu articolul 184 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Curții, atunci când recursul este fondat, iar Curtea soluționează ea însăși în mod definitiv litigiul, aceasta se pronunță asupra cheltuielilor de judecată. Articolul 138 din același regulament, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acesta, prevede la alineatul (1) că partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.
- 87 Întrucât Consiliul a solicitat obligarea Hamas la plata cheltuielilor de judecată, iar acesta din urmă a căzut în pretenții, se impune obligarea acestuia să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Consiliu în cadrul prezentului recurs, precum și pe cele efectuate în primă instanță.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară și hotărăște:

- 1) **Anulează Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 4 septembrie 2019, Hamas/Consiliul (T-308/18, EU:T:2019:557), în măsura în care admite al optulea motiv invocat în primă instanță și anulează Decizia (PESC) 2018/475 a Consiliului din 21 martie 2018 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei (PESC) 2017/1426, Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/468 al Consiliului din 21 martie 2018 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/1420, Decizia (PESC) 2018/1084 a Consiliului din 30 iulie 2018 de actualizare a listei persoanelor, grupurilor și entităților cărora li se aplică articolele 2, 3 și 4 din Poziția comună 2001/931/PESC privind aplicarea de măsuri specifice pentru combaterea terorismului și de abrogare a Deciziei (PESC) 2018/475 și Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2018/1071 al Consiliului din 30 iulie 2018 privind punerea în aplicare a articolului 2 alineatul (3) din Regulamentul (CE) nr. 2580/2001 privind măsuri restrictive specifice îndreptate împotriva anumitor persoane și entități în vederea combaterii terorismului și de abrogare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2018/468, în măsura în care actele menționate privesc Hamas, inclusiv Hamas-Izz al-Din al-Qassem.**
- 2) **Respinge acțiunea introdusă în cauza T-308/18 de Hamas.**
- 3) **Obligă Hamas să suporte, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, pe cele efectuate de Consiliul Uniunii Europene în cadrul prezentului recurs, precum și pe cele efectuate în primă instanță.**

Semnături